Oftalmologie 1-08 21.12.2007 11:46 Str. 42
proLékaře.cz | 14.11.2026

Čeští oční lékaři v rozvojových zemích

Doležalová V.

ÚVOD

Dnes mají naši oftalmologové mnoho příležitostí pracovat nebo studovat v zahraničí. Nebylo tomu tak vždy. Ráda bych vás seznámila s těmi, kteří byli v minulosti vysláni do některých krajů tropů a subtropů, kde se dodnes vyskytují endemicky infekční oční onemocnění a na operace tam čeká mnoho slepých.

SEZNAM

Jejich jména řadím abecedně bez titulů, jež doma měli, anebo po návratu dosáhli, odkud odjeli, jejich data, v které době a kde pracovali a zda něco z rozvojové země publikovali.

1. **Bartl Václav** z Brna, nar. 1952
   1980 – 1981 Angola (Alto Catumbele)
   1987 – 1989 Tunisko (Gavsa)
2. **Blažek Karel** z Prahy, nar. 1935
   1964 – 1968 Tunisko (Tunis, Béja, Jendouba)
   1988 – 1991 Alžírsko (Hassi Bah Bah)
   Publikoval o svých pobytech, o chirurgické léčbě očních chorob v severní Africe a o oftalmologickém postižení při leischmanióze.
3. **Doležalová Vlasta** z Mariánských Lázní, nar. 1923
   1968 – 1971 Tunisko (Djerba)
   Publikovala několik desítek prací v domácí i zahraniční literatuře.
4. **Fiala** z Brna, nar.?
   1965 – 1968 (?) Tunisko (Gavsa, Nabeul)
5. **Horák Ivan** z Pelhřimova, nar. 1931, zemřel 2006
   1966 – 1969 Tunisko (Gavsa)
   Potom emigroval do Švýcarska.
6. **Janula Jan** z Brna, nar. 1949
   1982 – 1986 Malta
   Od r. 1989 žije a pracuje na Maltě.
   Publikoval o zkušenostech z pracovního pobytu na Maltě a o projektu ORBIS – operacích na palubě letadla.
7. **Kantorová Dagmar** z Pardubic, nar. kolem r. 1925
   1966 – 1969 Tunisko (Djerba, Béja)
8. **Klíma Miloš** z Hradce Králové, nar. 1912, zemřel 1989
   1953 Severní Korea (Čonghžin)
   1966 – 1967 Kuba (Havana, Santiago de Cuba)
   1968 Chile a Brazílie
   Publikoval o očním lékařství v Havaně.
9. **Kolín Jan** z Prahy, nar. 1925
   1959 – 1964 Tunisko (Gavsa, Tozeur, Nabeul)
   Publikoval o slepotě ve světě a o očním lékařství v rozvojových zemích.
10. **Kotelenský František** z Mostu, nar. 1916, zemřel 1993
    1960 Korea, Čína, Mongolsko, Vietnam
    1969 – 1971 Maroko (Tétouan)
11. **Kraipl Oldřich** ze Znojma, nar. 1936, zemřel 2007
    1987 – 1990 Tunisko (Kasserine)
12. **Kubaštová Blanka** z Opavy, nar. 1926
    1959 – 1962 Etiopie (Harrar)
13. **Melanová Jarmila** (provdaná Slavíčková) z Prahy, nar. 1938
    1985 – 1987 Libye (Bengházi)
14. **Metelka Antonín** z Chomutova, nar. 1934
    1972 Alžírsko (Oran)
    1988 – 1991 Tunisko (El Kef)
15. **Lorenc Alexandr** z Plzně, nar. 1924, zemřel 2005
    1970 – 1973 Kuvajt
    1973 – 1974 Malta
16. **Myšková Aurilie** z Boskovic, nar. 1927
    1964 – 1966 Afghánistán
    1984 – 1986 Libye (Missurata)
17. **Pavlíčková Naděžda** z Českých Budějovic, nar. 1946
    1985 – 1987 Libye (Bengházi)
18. **Pur Stanislav** z Kroměříže, nar. kolem r. 1929
    1958 Jemen (Sanaa)
    Potom emigroval do Švýcarska.
19. **Rejchrt Blahoslav** z Karlových Varů, nar. 1914
    1963 – 1967 Kuba (Havana, Santiago de Cuba)
    Publikoval o kubánském zdravotnictví
20. **Řehák Svatopluk** z Hradce Králové, nar. 1926
    1961 Vietnam (Hajphong)
    1966 Kuba (Havana)
    1967 Kuvajt a Libanon
    1968 – 1970 Kuvajt (Mowavad)
    1971 Malta
    Publikoval o očním lékařství v Kuvajtu a Libanonu
21. **Steinhartová Libuše** z Hradce Králové, nar. 1925
    1967 – 1971 Kuvajt (Suleibichat)
22. **Štefek Josef** z Opavy, nar. 1913, zemřel 1982
    1960 – 1961 Guinea (Kankan)
    Publikoval o své práci v Africe.
23. **Švec Václav** z Olomouce, nar. 1922, zemřel 1986
    1964 – 1966 Tunisko (Gavsa)
    Krátkodobě ještě pracovali v rozvojových zemích čtyři další čeští oftalmologové:
24. **Filipec Martin** z Prahy, nar. 1955
    2005 Afghánistán
    Publikoval monografii Adžamal
25. **Kašpárek Jaroslav** z Brna, nar. kolem roku 1925
    1958 Vietnam
    Publikoval o oftalmologii ve Vietnamu
26. **Novák Jan** z Pardubic, nar. 1954
    1996 Ghana
    Publikoval o operacích katarakt, které tam provedl
27. **Stibor Vladimír** z Prahy, nar. 1943
    1977 Malta (La Valetta)

ZÁVĚR

Seznam 27 českých oftalmologů, kteří pracovali v rozvojových zemích, není jistě úplný, chybějí i mnohé údaje. Uvádím jen české oční lékaře, ačkoli v zemích Třetího světa pracovalo i mnoho slovenských kolegů z tehdejšího Československa.

Sdělením jsem jim chtěla poděkovat za jejich náročnou práci v těžkých podmínkách, kterou reprezentovali naše zdravotnictví.

MUDr. Vlasta Doležalová, CSc.
Ruská 21
353 01 Mariánské Lázně

Oftalmologie 1-08 21.12.2007 11:46 Str. 43
proLékaře.cz | 14.11.2026

OZNÁMENÍ

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

doc. MUDr. Jiří Otradovec, CSc., připravil pro tisk vzpomínkovou publikaci „**60 let s českou a slovenskou oftalmologií (1947–2007)**“ a nabídl ji nakladatelství Galen pro edici Almanach medicíny. Nakladatelství o ni projevilo zájem, má však starosti o rentabilitu podniku, neboť vzpomínková literatura se podle jeho zkušeností tč. špatně prodává. Požádalo proto výbor společnosti a redakční radu našeho časopisu o spolupráci. Nabídli jsme mu zatím nezávazný průzkum zájmu o tuto publikaci mezi odběrateli našeho časopisu. Minimální náklad, jež by nakladatele uspokojil, je aspoň 500 výtisků. To po zkušenosti s prodejem autorových Chorob očnice (1986) i jeho Klinické neurooftalmologie (2002) pokládáme za reálné a splnitelné.

Dílo má zatím 180 normalizovaných stran strojopisu, 30 stran obrazové přílohy a kolem 10 stran jmenného rejstříku. Z obsahu připomínáme kapitoly: Autor se představuje, Do Prahy na medicínu (1945–1949), Po promoci : nemocnice v Prčici, v Kolíně, vojna v Ružomberoku, v ČB a na letišti ve Kbelích (1950), Na II. oční klinice v Praze (malá galerie osobností Kurzovy kliniky), Jak to chodilo u Kurzů (1951–1965), Klinika za prof. Kadlecové (1965–1969), Klinika za doc. J. Votočkové (1970–1978), Klinika za prof. H. Krause (1978–1998), Oftalmolog v důchodu (1984–2007), Spolupráce s IPVZ (1991–2005), II. oční klinika LF KU končí (1998), Klinická neurooftalmologie (2002), Chvála oftalmologie. Nakonec je uveden seznam autorových publikací, Přehled poválečných výročních sjezdů ČsOS, Ukázky programu schůzí a seminářů České i Slovenské oftalmologické společnosti a Jmenný rejstřík.

Cena vázané publikace v rozsahu kolem 200 stran by se měla pohybovat klem 250 Kč a bude záviset na jejím nákladu.

Žádáme čtenáře a odběratele, aby na označené spodní části této stránky nezávazně vyjádřili případný zájem o publikaci, vyznačili, kolik exemplářů by sami či celé pracoviště odebralo a ústřižek zaslali na adresu: Redakce časopisu Česká a slovenská oftalmologie, Oční klinika FNKV, Šrobárova 50, 100 34 Praha 10, nebo zaslali své vyjádření e-mailem: boguszak@fnkv.cz.

Děkujeme za brzkou odezvu.

Prof. MUDr. J. Boguszaková, DrSc.
ved. redaktorka Čes. a slov. Oftal.

Doc. MUDr. Š. Pitrová, CSc.
předsedkyně ČOS

Mám zájem o … ks výtisků knihy doc. MUDr. Jiří Otradovec, CSc. „**60 let s českou a slovenskou oftalmologií (1947–2007)**“

Datum: ……

Podpis: ……

OZNÁMENÍ

8. kongres Evropské oftalmologické společnosti se koná ve dnech 1. 6. až 6. 6. 2008 v Berlíně. Bližší informace na www.eugs.org.